

Refugen skapades i ett samarbete mellan Armémuseum och Frälsningsarmén. Bilden är från omslaget till "Den kinesiska asken", den första av sju berättelser författad av Sven Wickberg, Refugens ordförande fram till december 1996.

Refugen startade i februari 1986 som ett projekt. Det var praktikanter från Frälsningsarméns folkhögskola, Dalarö folkhögskola (numera Ågesta folkhögskola), som registrerade dataförberedda registreringar och äldre katalogkort åt Armémuseum. Arbetsplatsen var förlagd till Armémuseums förrådslokaler i Solvalla.

Den förste praktikanter var Leif Andersson. Leif kunde skriva med hjälp av hjälm med pekpinne. Datorerna var ABC 80 och disketterna, som var 20 x 20 cm rymde 256 bytes.

Praktikanterna kom till arbetsplatsen med en assistent. Ibland hände de att de kom utan assistent och ibland kunde inte praktikanter komma för att assistenten var sjuk.

I Armémuseums årsbok 1990 skrivs det så här: "I december 1988 kunde de första praktikanterna anställas med lönebidrag och i juni 1990 är åtta personer anställda."

I årsbok 1991 kan vi läsa om ytterligare en milstolpe i Refugens historia:

"Frälsningsarmén har ingått ett avtal med Socialförvaltningen i Stockholm, vilket innebär att de handikappades assistenter sedan 1990-11-01 är anställda av Frälsningsarmén för arbete vid Refugen. Detta har givit arbetsplatsen en stabilare och mer permanent karaktär.

Det goda samarbetet med Armémuseum varade i tolv år.

Från och med 1 januari 1998 anställdes de åtta registrerarna av Frälsningsarmén och nya uppdragsgivare blev Hallwylska museet och Riddarhuset.

För att kunna gå in i nya uppdrag intensifierades utbildningen av alla anställda. Utrustning, programvaror och individuella anpassningar gjordes.

Registrerarna fick under 1998 visa sin utomordentligt goda förmåga att anpassa sig till ny teknik och till nya arbetsuppgifter.

Arbetet vid Refugen har genom åren rönt stor uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt. Refugen har tagit emot många studiebesök och varit en inspirationskälla som visat på möjligheter trots svårigheter.

I jultid 2002 sa vi adjö till lokalerna i Solvalla. Flytten gick till Ågestagården. Där väntade nyrenoverade lokaler anpassade efter Refugens behov. Här finns också Ågesta folkhögskola och Frälsningsarméns officersskola.

Refugen nominerades att delta i Arbetsmiljöforums tävling om Bästa arbetsplats 2005. Refugen fick ett mycket gott resultat. Arbetsmetoden, som vuxit fram, byggde på att alla var informerade och förväntades delta aktivt i arbets- och beslutsprocesser.

Personalmöten hölls regelbundet och varje höst avsattes tre dagar för utvärdering av året som gått och ytterligare en dag har ägnats åt målsättning för nästkommande år.

I januari 2007 godkände inte Försäkringskassan längre Refugens assistentteam.

Refugen har sedan november 1990 arbetat med assistentteam knutna till arbetsplatsen. När LSS kom fick Refugen dispens av Försäkringskassan.

Den sista november 2007 lades arbetsplatsen ner. I stället för att arbeta mot uppsatta utvecklingsmål tvingades Refugen arbeta mot nedläggning.

Sagt om Refugen

Ulrik Lindgren, politisk sakkunnig för Äldre och folkhälsominister Maria Larsson:
"Refugen är en synnerligen angelägen verksamhet. Det är beklämmande att det tycks vara så omöjligt att vara resultatorienterad. Ingen vinner på att Refugen läggs ned."

Thomas Åström, fil.dr., konsult med stor erfarenhet av arbete med funktionshindrade:
"Jag är imponerad av ert sätt att driva denna arbetsplats och ert arbete att göra detta till en mönsterarbetsplats. Jag har aldrig hört om en någon verksamhet av denna typ med så hög kvalitet."

Anhörig:
"Tack för allt engagemang, trygghet och kompetens!"

SvD Ledare:
"Lagen om personlig assistans ska inte vara målet utan ett medel för att ge möjlighet till ett bättre liv. Också här behöver vi flexicurity. Hitta en lösning!" 071123

Expressen Ledare:
"Det är en tragedi och en skandal. Refugen måste återupprättas!" 071123

Refugen var unik. För mig som arbetsledare sedan 1997 har det varit viktigt att i mötet med de anställda se varje individs möjlighet och behov av utveckling.

Omställningen har varit stor. Vid nedläggningen inbjöd vi till olika träffpunkter i samarbete med studieförbundet Bilda. Vi träffas regelbundet till kulturcafé varannan vecka på Frälsningsarmén, Kungsholmen.

Tomas Tranströmer beskriver i dikten *Romanska bågar* ett sätt att se på människan. Varje människa är som en hemlighetsfull byggnad "där valv efter valv öppnar sig oändligt."

Dokumentation

Sven Wickberg: Den kinesiska asken, 1988

Sven Wickberg: Ur askan i elden, 1989

Sven Wickberg: Pandoras ask – fast tvärtom, 1990

Sven Wickberg: Slutet på början, 1991

Sven Wickberg: På egna hjul – ”men kan man göra så?”, 1993

Sven Wickberg: LSS- och sedan ...? 1994

Sven Wickberg: Bokslut, 1997

Verksamhetsrapporter 1997 – 2006

Film:

En plats i livet, 1986

Refugen en arbetsplats mitt i livet, 1996

En glimt av Refugen, 2006

***”Något om Refugen”
sammanställt av Ingegerd Modig
Mars 2011***
